

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bérletdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyitlerek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon t. barátait, a kik az előfizetési díjakat még be nem küldötték, teljes tisztelettel felhívjuk: méltóztassanak azt hozzánk minél előbb beküldeni, hogy lapunk pontos szétküldésében fennakadás ne történhessen.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbó Ferenc szerkesztőkhöz küldendő, vidékről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

A gazdasági előadók intézménye.

(Vége.)

(t-sz.) „Azt pedig, hogy a földbirtok becsértéke annyira helyre álljon, miszerint a venni szándékozók bizvást megkezdhesék a vásárlásokat, nézetem szerint úgy lehet elérni, ha a kormány statisztikailag kimutatja, hogy az eddigi hanyatlás nyolcztized részének, plane kilencztized részének egyéni elszámítás, könyvelmőség, vagy szakértelmi hiány és és nem valami más, általános, a kormányzásban rejlő betegség volt okozója.

De még más morális hatása is lenne az ily statisztikai kimutatásnak: gazduraimék ugyanis saját hibáik leplezésének szempontjából és a

földbirtok becsének rovására nem bujhatnának a kormány háta mögé, hanem a valóság az ő meztelenségében előállítva mindjárt lerántaná gazdasági helyzetünkről a titokzatos fátyolt s gazdáink saját hibáik beismerésére kénytelenítették, a jobb utra térni moraliter kényszerítve lennének.

Egy ily statisztikai kimutatás pedig a szolgabírák és községi előjárók közreműködésével igen könnyen menne:

A) Hány birtokos van minden községben?

B) Mily arányban áll a gyarapodás a hanyatlással?

C) Mi okozza az egyik gyarapodását és a másik hanyatlását?

D) Hány birtokos gazdálkodik egyforma vegyülékű talajon és kiki milyen eredménnyel?

E) Mi okozza az eredmény emelkedését vagy hanyatlását?

Ezekre a kérdésekre minden előjáróság tud feleletet adni, a mi aztán összegezve, összehasonlítva és egymástól elválasztva, oly kulcsot adna a kormány kezébe, melylyel gazdasági viszonyaink tárházába benyitván, rendbe szedve állna előtte minden; fölismérhetné a betegség valódi nemét; belátta a bajok kuforrásába, a mi aztán óriásilag megkönnyítene minden intézkedést, sikeressé tehetné a gyógykezelést.

Másodszor pedig, meg vagyok róla

győződve, hogy gazdasági helyzetünket egészen más színben tüntetné föl, mint a milyenben látszik most, s mind a külföldi, mind a belföldi vevők correct itéletet hozhatnának maguknak a felől: vajjon belemehetnek-e hát a birtokvételbe ezen, a viszonyokat egészen másként feltűntető új körülmények között?

Miután pedig a hanyatlás nemcsak egyes gazdákban vagy egyes községekben mutatkozik, hanem egész vidékeket martalékává kezd már tenni, tehát nemcsak egyesek magángazdálkodási módját kell átkutatni és áttanulmányoztatni, hanem ezt kell tenni az egész kérdéses vidék bel- és területi, úgy talaji, szorgalmi, értelmi stb. viszonyától ártól z-ig, hogy ekként a helyzet tökéletes ismeretével bírva, meg lehessen tenni az általános intézkedéseket is, és ha szükséges, még oly rendszabály is életbe léptetendő, mely bizonyos fajnál vagy osztálynál, hol a sülyedés már nagyban mutatkozik, némileg az egyéni szabad akaratot is korlátozza.

Ez utóbbi különben oly jogi, lélektani és bölcsészeti kérdés, melynek bővebb fejtegetésébe bocsátkozni itt nem szándékunk; csupán azt akartuk jelezni, hogy a földművelési miniszterium még ezen irányban is adhat a törvénykezésnek utmutatást.

Eddig a röpirat.

A mint tehát látni méltóztatnak, ez nem „kortes intézmény“, még csak nem is a kormány fejében fogant meg, hanem csekélységem volt az, ki ezen

intézményhez az eszmét adta. És ugyan csak én voltam az, ki a fentirtaknak teljesítésére a törvényhatóságokat és előjáróságokat minden részrehajlástól ment közegeknek nem találván, a menyekben ők saját maguk is érdekelt felek lehettek volna, lapok útján azt indítványoztam, hogy a kormány biztosokat küldjön ki, míg végre az eszme oda módosult, hogy megyénként állandó gazdasági előadók legyenek kinevezve.

Ime a gazdasági előadók intézményének életbeléptetési története sa mint megérteni méltóztatnak, azon czélból, hogy a magyarországi gazdasági viszonyok teljes ismeretéhez jusson mind a kormány, mind pedig azok a kül- és belföldiek, kik birtokvásárlásokba akarnának bocsátkozni, de az elhírdett rossz közgazdasági viszonyok mellett nem mernek. Tudnia kell tehát mind a kormánynak, mind a közönségnek, hogy mi igaz ezen állításból és mi nem; hogy az egyik ahoz tarthassa magát, a másik pedig a szerint intézkedhesék.

Mondom: az én eszmém nem gazdasági előadók kinevezése, hanem kormánybiztosok kiküldése volt; elismerem azonban, hogy a gazdasági előadók kinevezése, kik a megyei közgazdasági bizottság ellenörködése mellett működnek és annak referálnak, sokkal helyesebb, mert ezáltal hitelességben nyernek s elfogadott előterjesztéseik igazsá-

A „Székelyföld“ tárczája.

Kossuth Lajos levele a Petőfi-társasághoz.

A Petőfi-társaság e hó 17-ki ülésében olvastatott fel nagy hazánkfának, Kossuth Lajosnak azon levele, melyet a Petőfi-társaság titkárához, Szana Tamáshoz intézett. A rendkívül érdekes levél egész terjedelmében így hangzik:

Tisztelt uram!

Köszönetet mondok önnek szives leveléért, melylyel engem a Petőfi-társaság czéljai és eddigi tevékenysége felől tájékoztatott. Nagyon fontosak e czélok és nagyon dicséretes a megvalósításukra irányzott tevékenység. Annál dicséretesebb, minél nehezebb a feladat. Pedig nehéz, mert ezer szállal egymásba fűződött viszony van a szépirodalom és társadalmi élet folyamodra között, ok is, okozat is mindkettő egymásra hatva viszonylagosan.

Ön pedig panaszt emel a magyar szépirodalom ujjabkori iránytalansága és a mi ezzel szükségszerűleg együtt jár, hanyatlása felett. És e panasz se nem tulzott, se nem igazságtalan.

Vannak ugyan diszes kivételek, de ezeknek fénye a szabály homályát még csak annál szembeötlőbbé teszi. De mikép is ne volna a szépirodalom iránytalan, a

mikor a társadalmi élet erkölcsi is iránytalanok. Az irodalom hanyatlása tükröz, melyből az erkölcsi hanyatlása vígyorog felénk. Innen a nehézség, melylyel önkönek birkozniok kell. Az ár ellen kell uszni és ez az ár hatalmas, mert a szokás árja, mely mentében nem apad, hanem dagad. Önöknek nemcsak egyes írók könnyelműségével vagy silányságával, nemcsak a kiadók non olet elvű üzérkedésével, hanem egy társadalmi betegséggel is van dolguk, mely nélkül amazok tért nem nyerhetnének. Csak azt szokás vásárra vinni, a mi vevőre talál; a mit nem vesznek, az a vásárról hamar elmarad. A társadalmi betegségek-nél azért nagyon bajos a gyógykezelés és kellemtelenség is jár; darázs-fészek, melybe belenyulni oly vállalat, a melyhez olyan robur et aes triplex circa pectus kell, minőt Horac az első hajósnak tulajdonit. Hanem a czél megérdemli, hogy a nemzet jövőjét szívükön viselő jobbak közt akadjanak, kik valóításának szenteljék életüket.

Ön panaszsképm említi, hogy a magyar szépirodalom kozmopolitikus jellegűtől, hogy az idegen termékek, gyakran sejtéseknél is, egész áramlata özlött a hazába, megmetyelvezve a nemzeti közérzetet, a jó izlést és nem egyszer az erkölcsöt.

Ha a magyar szépirodalom oly kozmopolitikus jellegűtől, mely a nemzeti közérzetet elmosólag hat, ez több, mint baj, ez valóságos veszély, melynek káros következményei kiszámíthatatlanok.

Európa nemzetei között egyetlen egy sincs, melynél a nemzeti érület eleven fenntartása oly döntő súlylyal bírna, mint a magyarnál. A viszonyok, melyek Magyarország szomszédságában megteremtettek, kapcsolatban a zagyva elemek mestersegesen szított kifelé nehézkedésével, oly vihart jeleznek a láttávitokban, melynek később, de kikerülhetetlen kitörésével a magyar csak úgy birhat — de erős hitem szerint úgy bizhat is — diadalmasan megküzdeni, ha a magyar nemzeti érület vilányos folyama hatja át a magyar nemzettest minden izét.

A magyarrá nézve a magyar nemzeti érület Vesta-tüzeinek eleven lobogása nemzeti életkérdés. Üdvözlöm önöket e tűz őrpapjai közt.

Hanem, midőn ön a kozmopolitikus jelleg és az idegen termékek áramlata felől panaszodik, meg vagyok győződve, hogy ezt nem úgy érti, mintha azt óhajtaná, hogy fajunk akár az európai társadalom simító befolyásától, akár az idegen irodalom színjavának a hazai talajba átültetésétől elzárkózzék. Ez annyit jelentene, mint az ere-

detiség kedvéért a czélon tul löni. Pedig a ki tulló a czélon, az nem talál. Van egy bizonyos közösség az európai kultúra birtokában, mely nem ismer földirati határokat és magáévá teszi, a mi kíválon jó az irodalomban, akárhol terem az. Példa rá Petőfi költészete és Jókai regényei.

Én bizonyosan csak az ön gondolatát irom le, midőn oda nyilatkozom, hogy a magyarnak tiszta fényben, mocsoktalanul fenn kell mindig és mindenben tartani nemzeti jellegének sajátos zománczát; de ezt fenntartva, európai színvonalra kell állni. A magyar műveltségnek mindennel, mi e rovatba tartozik, magyar zománczu európai műveltségnek kell lenni, mely saját nemzetének egyéni típusával bír, de azért európai úgy, mint az angol, francia, olasz, német műveltségnek meg van egyenkint a maga nemzeti típusa, de mindegyik európai.

Kétségkívül valónak tartom, hogy a magyar tudományos irodalom, mely az utóbbi időben oly örömdetes lendületet vett, helyesen cselekszik, midőn gondos megválasztással — a mi földolog — a tudomány nevezetesebb idegen termékeit a magyar talajba átülteti és ezek átültetésével a magyar tudományos ismereteknek európai színvonalra helyezkedését megkönnyíti. Egy nyert fok ez, mely állaspon-

gában nem kételkedhetik senki. A kormány közegei, de a megye ellenőrzése alá rendelve.

Sajnos, hogy a földművelési miniszterium szervezésére, míg a jelenlegi kataszteri kiadások meg nem szűnnek, semmi remény; hisszük azonban, hogy egy olyan ország, mely legkiválóbban földműveléssel foglalkozik, a nélkül nem lesz, de nem is lehet.

A kolozsvári első tenyészállatkiállítás szept. 21-én 9 órakor nyílt meg. A rendező bizottságnak és általában mindazon férfiaknak, kik e kiállítás létrehozatalában oly odaadó buzgalmat fejtettek ki, dicséretére válik.

A kiállítást br. Bánffy Ádám elnök igen válogatott és nagyszámu közönség jelenlétében nyitotta meg.

Az elnöki megnyitót után Minorich Károly, a város polgármestere tartott beszédet, melyben kiemelve e kiállítás nagy fontosságát, köszönetet mondott annak létesítésében fáradozott ügybuzgó férfiaknak.

Ezzel a megnyitás ünnepélye véget ért, s a közönség a kiállítás megtekintésére indult.

A bíráló bizottság is még a délelőtti folyamában megkezdte működését.

*

A trónörökös-pár szept. 21-én reggel 1/9 órakor érinté Kolozsvárt Görénybe utaztában. Az ő fenségeiket szállító külön vonaton teljes kíséret is érkezett, melyből felemlítjük br. Nosticót, Pálffy grófnót és Mitrowsky őrnagyot. A trónörökös pár a nagy szalon-kocsi lefüggönyözött részében költötte el reggelijét s midőn a vonat — mintegy 20 percznyi időzés után — tovább indult, egy hang éljenezni kezdő a trónörökös-párt, mire a közönség is éljenezni kezdett; erre ő fenségeik egy félrevont függönyü ablakhoz siettek és látatták magukat. A vonat Marosvásárhely felé robogott. Marosvásárhelyt a fogadtatás impozáns volt. A periron csak szalon vagy diszmagyar öltözetben jelenhettek meg a férfiak, míg a nők estélyi diszben. Stefania főhercegnőnek egy pompás virágcsokrot nyújtottak át, mely pár napig a kolozsvári Szongott czég kirakatában volt kiállítva, s a kolozsvári Schults és Farkas műkertész-czég készítménye.

Kézdí-szék, 1882. szept. hó.

A mindennapi életszükségletek és számtalan oldali érdekek között első sorban és kimaradhatlanul a megélhetés

tot nyújt saját erőnkkel magasra emelkedésre.

Ha a magyar szépirodalom óvatos elővigyázattal hasonlóan cselekednék, én nem gondolom, hogy ez a nemzeti közérzetnek ártalmára válhatnék, feltéve, hogy kellő gond fordíthatnák a megválasztásra, és csak az nyújthatnák a magyar olvasó közönségnek, a mi a jó ízlést, a szép és jó írási fogékonyságot, a családi erényt és azon társadalmi erkölcsök nemesítését elősegítve, fejlesztenék, melyek az országok talpkövei.

Hanem az ön panaszát épen az teszi indokoltá, hogy nincs meg a kellő megválasztás az átültetésre szánt s itt ott példányul vett idegen termékek megválasztásánál, hiányzik az erkölcsi rugó és a társadalom nagy érdekeire való figyelem, úgy hogy az érzékiesség ingerével ütközés történik, mely piszkot teremt; a piszkok pedig ragad. És ez még az iránytalanságnál is rosszabb, és kárhozatos irány.

Különbösen két áramlat van a külföldön divatos irodalmi termékek között, melyektől megóva szeretném látni a magyar szépirodalmat. Az egyik amaz érzékesiklandó ledér áramlat, mely élvágyat ébreszt, a titkos gyönyör élve, a gonosz tudás fájának gyümölcse iránt, mely a hitrege szerint Éva anyánkat is kísértetbe vitte, mely lázítólag hat a családi kötelékre és az erkölcsöket megmetyeljezi. Miként is fordítja

érdekei tolu elő. Ezen érdek legközvetlenebb képviselője pedig az annyi teherrel küzdő és már-már végnomorban vergődő földművelő osztály, melyre a történelem tanúsága szerint, mióta e nemzet él, a társadalmi élet terhei alig neheztültek soha ily nyomasztóan. Ezt bátran elmondhatjuk szegény székely népünk, mely hajdan legalább helyi viszonyaira való tekintetből szép és enyhítő kiváltságoknak örvendett.

Mert bizony fájó lélekkel kell tapasztalnunk, hogy az uzsora mint teszi tönkre és üti dobra földművelőink véres verejtékével beszerzett csekély vagyonát, és valóban szomorú és kétségbe ejtő állapot az, hogy ősi székely jó családainknak szép birtokai miként vándorolnak idegen kezekbe.

A ki tehát e szegény földművelő nép iránt jóindulattal viseltetik, nem nézheti hallgatag egykedvűséggel a jelenlegi gazdasági viszonyok továbbfejlődését.

Szólunk már erről, sürgettük, hogy a földművelő nép helyzetén segíteni kell; de szólnunk és sürgetnünk kell azt százszor és ezerszer, míg nemzetünk a jóllét és megelégedés hajnalát felderengeni nem látjuk.

De midőn a földműveléssel foglalkozó néposztály terheinek könnyítése szempontjából szót emelünk, nem szabad elfelednünk az iparos és munkás osztály érdekeit sem, mert ezeknek élete és érdekei elválaszt hatlan összeköttetésben vannak egymással s ugy látszik, mindkettő párhuzamosan hanyatlik és pusztul.

Valóban az utóbbi pár évtized tönkre tette a kisiparost és kisbirtokost. Korlátlan szabadságot nyert mindkét kereseti ág.

Az iparra nézve érvényesült az ipar szabadsága, a szabad kereskedés és a szabad költözködés, illetőleg telepedési jog.

A kisbirtok megáldatott szabad örökösödési joggal, a korlátlan feldarabolás és megterhelhetőség jogaival.

E sok szabadság következménye az, hogy tönkre ment az ipar is, a mezőgazdaság is.

Mindkettő a pénzhatalomnak lett zsákmányává, mert nem az őstermelő, hanem e nagyhatalmasság szabja meg mind a kamatnak, mind a gazdasági termékeknek az árát.

Meg kell tehát menteni legalább a föld népét és az iparost a pusztulástól, hogy fennmaradjon a nemzet.

Ugy lehetne pedig ezen segíteni, ha az uzsora ellen szigorú törvényről lesz gondoskodva, a földfeldarabolás, a váltóképeség, a szabad ipar czélszerűen megszoríttatik, az ipar-társulatok célirányos s a kor szellemének megfelelő szervezete s a gyári

Barna Ignác Horác 3. dalának ama két versszakát, mely így kezdődik: Foecunda culpa saecula nuptiae primum inquinavere, és így végződik: incestos amores de tenero meditatur unqui. Hinni szeretem, hogy a magyar hazában még nincs így; mert ha így volna, akkor én is elmondanám, a mit Horác mondott: „Hoc fonte derivata clades in patriam populumque fluxit“. De bizony jó volna rá gondni, hogy ne is legyen így, mert ha az érzékesiklandó literatura mikropjai megtelítik a levegőt, azok nem kisebb pusztítást vihetnek véghez az erkölcsi életben, mint Pasteur mikropjai a szerves életben véghez visznek.

A másik az ugynevezett természeties irány, mely az erkölcsi szemétdombrol szerzi tárgyait és alakjait és tetszeleg magának abban a gondolatban, hogy művészet, mely azt képzeli, hogy a leírás csak akkor tökéletes, ha hű a természetéhez. Igen, de a természetben nemcsak ganéj van; a természetben virág is van.

Profanalja a művészetet, a ki az erkölcs-ganéj-dombon turkál alakzatok után. Azt gondolom, a szépirodalom hivatása emelni, nem pedig leszállítani a műveltség színvonalát. Nem hiszem, hogy jó mód volna a tisztaság megkedveltetésére az, ha mindig csupán az aljasságot, durvaságot, piszkot dörgöljük a közönség orrához.

(Vége követk.)

munkás jövője betegsége vagy aggsága esetére biztosítatik.

Ekkor talán remélhetnők, hogy nem hallanánk a nép ajkáról ilyen keserű panaszhangokat: „Mit ér nekem honi határom, mely a legnagyobb erőfeszítésem mellett sem képes már táplálni engem?“

Felvidéki.

Felhívás

a magyarországi önkényes tüzelő egyletekhez.

A magyar tüzelők VI. országos közgyűlésének központi bizottsága által a zalaegerszegi önkényes tüzelő-egylet betegsegélyezési alapja javára rendezett tárgysorsjátéknak a magyarországi tüzelő-egyletekhez f. é. július hó folyamán szétküldött sorsjegyei közül még mintegy 1000 db vételárát körülbelül 70 egylet ez ideig sem fizette meg, dacára annak, hogy a huzás f. é. augusztus 13-án megírtatott s dacára, hogy a hátrálékos egyletek tartozósaik lefizetésére f. é. augusztus hó utolsó napjaiban már fel is szólítottak.

Alulírott bizottság azon kérelemmel fordul tehát a hátrálékos egyletekhez, hogy tartozásaikat e felhívás megjelenésétől számított 8 nap alatt befizetni sziveskedjenek, ellenkező esetben kénytelen lenne a bizottság, a tüzelő intézmény valóságos szegényére, a hátrálékos egyletek névsorát hirdapok útján közzétenni.

Zala-Egerszegen, 1882. szept. 15.

A magy. tüzelők VI. orsz. közgyűlésének közp. rendező bizottsága.

Irodalom.

(Természettan. Kézikönyv a népiskolai növendékek használatára. Irta Györfi Iván. Esztergom. Ára 10 kr. 44 lap. 26 ábrával.)

Györfi Iván ez újabb kis könyve az ő népiskolai képes tankönyveinek IV. füzeteként jelent meg közelebről. Neki népiskolai tanügyi irodalmunkban sok érdeme van. Kis képes tankönyvei jelenleg az egész magyar irodalomban és birodalomban a legolcsóbbak; számos szép képekkel díszítve; díszes kiállítás, 100—100 §-ra való arányos beosztás, ciceróbetűs, kényelmes olvashatásu tiszta nyomás; világos, könnyen érthető népies nyelvezet stb. mind ajánlólag elismert tulajdonok. Azt írja szerző hozzánk intézett levelében, hogy „az is kéne, hogy nyomjon valamit otthon a latba, hogy hát mindzeket egy ki-vándolott, becsületes, szegény székely ember, egy csiki csatószei cséplő cselekedte“.

És igaz van a szerzőnek, mert neki itthon is vannak érdemei, melyekre egyéb érdemei mellett joggal reflektálhat ő, a ki már ezelőtt egy negyed századdal, mint Károlyfehérvárt lakó s 120 = százhusz forint fizetéssel dotált normalis professor, 200 = kétszáz pengő forint értékű adományt (egy 160 frtos zongora, 100 db könyv 40 forintért és 3 forint készpénzben) járt a Csik-Somlyón létesített főgymn. és képezde megalapításához, s a ki most másfél év alatt ujjlag több, mint másfél ezer darab ajándékkönyvvel compareált a székely nép kulturális emelkedésének előmozdításához; és pedig: 1250 drb tiszta új tankönyv szegény iskolások számára, és 300 drb vegyes könyvek- s nyomtatványokból álló adomány a Cs.-Somlyón alapított ifjúsági könyvtár gyarapításához.

Azt írja tovább szerző levelében, hogy „Csik csak per csipp-csupp csordit, cseppent valamicskét; de Gyergyóból gyéren gyűl gyámola Györfy ügyének“.

Midőn Györfi Iván fenn jelzett kis „Természettan“-ára felhívjuk a tanítók és tanügybarátok figyelmét, egyuttal megérdemlett pártfogásba ajánljuk többi népiskolai tankönyv-kiadványait is. 34 éve, hogy a népiskolai gyakorlati tanítás terén sikerrel működik, mely bőven elég arra, hogy e téren méltánylást érdemeljen. A megrendelések hozzá (Esztergomba) intézendők.

S z i n é s z e t .

Kézdí-Vásárhely, szept. 23.

Vasárnap Csepregi Ferenc népszínműve, „A szép asszony kocsi“ nagy közönséget vonzott a színházba. Az előadás sikerültnek volna mondható, ha ugyan a szereplők nagyobb része több fáradságot vett volna magának szerepének megtanulására. A dialogok szakgatottsága, a kapkodás igen csökkentette a hatást. Bényei élénken, kedvesen játszotta a tüzről pattant magyar menyecskét s mindvégig érdeket tudott kölcsönözni a vonatott, egyhangú jeleneteknek. Gyönyörű népdalaival egészen elragadta a közönséget. Kápolnai és Németh gondnal játszottak s sikerült népdalaikkal teljesen kiérdemelték a közönség tetszését.

Kedden csaknem üres ház előtt folyt le a „Czifra nyomorúság“ második előadása. Az igaz, hogy e színi évad alatt, csekély időközrel, másodsor adatott e kitünő mű, de tekintve az első előadás szellemi sikerét, nem tudunk mégis eléggé bámulni a közönség részvétlenségén. Szomorú jelenség, hogy a magyar színirodalom legjelesebb termékei, melyek másutt több zsufolt házat szoktak csinálni, nálunk oly kevéssé méltányoltatnak. A szereplőkről az első előadás alkalmával már szólottunk s még csak Bényeiről akarunk megemlékezni, ki ez alkalommal először lépett fel drámai szerepben. Helyes felfogással és mély érzéssel játszta Eszter szerepét, eltekintve az imittamott mutatkozó csekély hiányoktól, e szerepkörben is derék színésznőnek bizonyult be.

Szerdán a Kápolnai-pár és Tótfalusi jutalmául adatott: „A kornevillei harangok“. Talán egy előadáson sem volt ily üres a színpad, mint ma, pedig azon nemes igyekezet, melyet a jutalmazandók az eddigi előadásokon kifejtettek s azon szép siker, melyet nem egy szerepükben felmutattak, megérdemelte volna, hogy a közönség ujabbán méltányolja őket. Ugy látszik, hogy nálunk végzettszerű dolog, hogy egyetlen jutalomelőadás se sikerüljön. Tótfalusi Henri szerepében bravúrral működött. Különösen az első felvonás solóját nagy hatás közt énekelte. A Kápolnai-pár mai működése teljes dicséretet érdemel. Kápolnainé hangja ma egy kissé fátyolosított volt, de élénk játéka feledteté az énekben mutatkozó hibákat; Kápolnai szépen énekelt és ügyesen játszott. Püspöki (Gáspár apó) ma is, mint mindig, általános tetszés között működött.

Csütörtökön adatott „A becsületszó“, vigjáték, „A dajka“, operette, és végül Munkási világhírű festménye, „Krisztus Pilátus előtt“ mutatott be élő csoportban. Mind a három pompásan sikerült. A vigjátékban kiemelésre méltó Bényei, ki ügyesen mutatta be a sajátságos felfogásu s a gyöngédebb érzelmek iránt érzéketlen Bérczi Ákost. Kitünően játszott Sárdi is a szigorú apa szerepét. Kecskeméti Irma szeretetre méltó gyermekdedséggel alakította az ártatlan leánykát. Ügyesen megfelelt feladatának Fábrián, ugyszintén Kovácsics Erzsébet. — Az operette-ben ez alkalommal is csak színpetet és jót mondhatunk Bényeiről, közönségünk e kedvenczéről. A kedves primadonna ma is oly elragadó volt, mint rendesen. Csinosan előadott dalaiért, élénk játékaért, kedves modoráért teljes dicséretet érdemel. Eredeti szerelmes kéményesprő volt Németh, ki a közönséget folytonosan derűtségben tartotta; továbbá Püspöki is, mint dragonyos, jól játszott. Mindhármukat elismerés illeti a pompás összhanggal előadott tertzettért. — Végül kitünően sikerült a tableaux Munkácsy rekesztménye után. A csekély számu közönség szünni nem akaró tapsviharban nyilvánította tetszését, mit az ügyes rendezés méltán meg is érdemelt.

Mindenféle.

— A kézdí-vásárhelyi közséi leányiskolánál a közokt. miniszterium által engedélyezett segéd-tanítónői állomásra nézve a választás f. hó 21-én megtörténvén, Jancsó Mária lett megválasztva. Kétszeres okunk van e választás felett örövendeni, egyfelől

azért, mert e város szülötte, másfelől meg azért, mert az új tanítónő kitünő minőségéből jogosan következtetjük, hogy városi tanügyünk egy kitünő erővel szaporodott.

— **A gyergyószentmiklósi „Rongy-hasznosító egyesület”** f. hó 17-én tartott gyűlésén a tisztikar következőleg alakult meg. Elnök: Orel Máté, alelnökök: Tiltser Edéné, Ferenczy Györgyné, jegyző: ifj. Tiltser Ede, segédjegyző: Szabó György, gazda: Cseh Anna, segédgazda: Kálmán István, pénztáros: Frunkuez Antal; választmányi tagok: Orel Máténé, Kritsa Klára, Merza Kristófné, Költő Károlyné, Kun Vilmosné, Geringer Ferenczné, Ferenczy Károly, Szentpéteri János, Kunecz Kornél, Bocsan-czy János és Kopacz Antal.

— **A kézdivásárhelyi közművelődési egyesület zeneszakosztálya** a nyári szünet idejével, minthogy a tagok már mind itthon vannak, ismét megkezdte működését. Az oly sok szép reményre kilátást nyújtott egyesület most már egyedül ezen egyetlen szakosztályban él. Ohajtandó lenne, hogy a tagok, különösen a színi szakosztály tagjai, félre téve a személyes tekinteteket, az egyesület újraélesztése érdekében ismét megkezdnék magukra s a közönségre nézve élvezetdus s a human czélokra nézve áldásdus működésüket. Vajha ugy lenne! A mint hírlík, a színészársulat elmenetele utáni időre egy hangverseny van készülöben. Nyilván a zeneszakosztály fogja adni, mely életképességének már többször adta bizonyosságát. Kár, hogy e szakosztály is egy pár jó erőt kicsinyes okok miatt nélkülözni kénytelen.

— **Molnár György**, a kitünő tragikai művész, f. hó 23-án, azaz szombaton kezdte meg 5 előadásra terjedő vendégszerzését. A jövő hét folyamában a következő művek fognak a vendégművészre színi kerülni: Kedden szept. 26-án „Don Caesar de Bazan”, a francia színpadoknak ma is legkitünőbb repertoire vig színműve, melyet a vendégművész Frederic Lemaître, a leghíresebb Don Caesar után alakít. Szerdán szept. 27-én „Moliere élete és halála” című francia dráma és csütörtökön szept. 28-án az ezzel összefüggést képező „Tartuff, a szenteskedő”, Moliere világhírű vigjátéka s a vendégművész egyik legnagyobb szabású alkotása. Szükségtelemnek tartjuk nagy reklámat csinálni Molnár ur előadásaihoz, átutazása a székelly városokon valóságos diadalmenet volt, igazi művészetével mindenütt gyűjtött, hódított, mindenütt a legnagyobb elismerés és dícsőség környezte őt s azt hisszük, hogy K.-Vásárhely és vidéke sem fog hátra maradni e tekintetben. Saját érdekében figyelmeztetjük a városi és vidéki közönséget, hogy a színházi jegyekre nézve jó előre gondoskodják, mert már eddig is nagyszámu előjegyzések történtek.

— **Merénylet egy városi tanácsnok ellen.** Aradon Csiky Károly városi tanácsnok egy Weiszberger nevű kárpitos által orvul megtámadtatván, törrel megszuratott. A tanácsnok életveszélyesen megsebesült. A merénylet indokál — a mint a városban szélhíven beszélik — valami adóügy szolgált. Csiky tanácsnok Csiky Gergely koszos irónk bátyja.

— **Meghívás.** A csikmegyei tanítótestületnek f. évi október 11-én d. e. 9 órakor kezdődőleg, a csikmegyei gazdasági egyesület által rendezendő kiállítás tartama alatt, Csik-Szeredában a felsőnépiskolánál tartandó évi rendes közgyűlésére a testület t. tagjait, valamint az érdeklődő tanügybarátokat tisztelettel meghívom. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Elnök önálló indítványa. 3. A járási körök jelentései évi működésükről. 4. Éltés Elek kir. tanfelügyelő ur értekezése a szemléltetési eszközök- és a megyei tanszer-muzeumokról. 5. A tej értékesítésének gyakorlati bemutatása a sajtkészítés által, Madár Mihálytól. 6. Vitatétel az iskolai jutalmak- és büntetésekről, előadó: Csizsér Pető. A gyűlést megelőzőleg Ferencz János gyakorlati tanítást fog tartani a széprásból. Délután 4 órakor a gazdasági kiállítás testületileg való megtekintése lesz. Gyergyó-Alfalu,

szept. 15. 1882. Bolga Bálint, tanítótestületi elnök.

— **Benyeiné sz. Harmath Emma** jutalmul Lukács Sándor kitünő népszínműve, „A szerelem sötét verem” fog vasárnap színi kerülni. E kedves művésznő, az operettek és népszínművek e rokonszenves alakja, ki elragadó játékaival s édes dalai-val oly sok kellemes órát szerzett a közönségnek, megérdemli, hogy némi anyagi siker is jutalmazza eddigi működését. Felhívjuk a figyelmet e sok élvezetet ígérő előadásra és egyszersmind a legmelegebben ajánljuk a jutalmazandót a közönség pártfogásába.

— **A tusnádi fürdő-egylet** a lefolyt fürdő idény alatt a fürdőn volt vendégek — különösen azok gyermekei — számára tornatanításról is gondoskodott. Nyárádi Lajos tornatanárt hívta volt meg, ki el is fogadta a meghívást s a nyáron meg is kezdte a tanítást. Összesen 38 fiu- és leány növendék nyert oktatást a mult nyáron a tornaszatban, kik közül 23 fiu és 15 leány volt. A növendékek két harmadát románok tették. A tanítási órák minden nap 9—10-ig a fiuk és 10—11-ig a leányok számára voltak beosztva. Jövő évben uszodát is fog beállítani a fürdő-egylet.

— **Szikszay István és neje Haraszi Laura** közelebről Csik-Somlyón „művész-estélyeket” rendeztek, melyek programját színi előadások, ének, szavalat és zene képezték. A somlyóiak igen elismerőleg nyilatkoznak a Szikszay-pár előadásairól. Jelenleg Szépvízen működnek. A kiállítás tartamára Csik-Szeredába jönnek, hol a Romfeld-féle teremben fognak előadásokat tartani. A Szikszay-párt mi is tehetséges vidéki színészeknek ismerjük s ez okból sajnáljuk, hogy így pro domo működnek s nem valamelyik jobb nevű társulat személyzetének adnak erőt, melyeknek mindenikére oly annyira ráférne egy kis erősítés. Egy természetesen humoru barátunk, ki szintén tisztelettel adózik művészetöknök, azon megjegyzést tette, hogy így ketten apró városokban és falukban művészetöknökkel „eltojnak”, a nélkül, hogy maradandó emléket hagyhatnának maguk után. De ha ök így látják jónak, mi az ellen nem tehetünk; legfennebb sajnálunk lehet, hogy így elpazarolják tehetségüket. Ajánljuk közönségünk figyelmébe, mert előadásait így is érdemes megnézni.

— **Lapunk mai számbában** Novák Bogdán által kiadott hirdetésre különösen felhívjuk az egyesek és községek figyelmét. E hirdetmény szerint Novák ur közvetítése mellett pénz lehet kapni kölcsön a bécsi földhitelintézetből 5 $\frac{1}{2}$ százalékra 35—40 évi törlesztés mellett. Azon körülmény, hogy a kölcsön tiszta pénzben és nem értékpapirokban adatik ki, nem különben az olcsó kamat és a hosszú határidő mind olyan előnyök, melyek eléggé ajánlják az ily uton való kölcsönszerzést.

— **Egy fogadás.** Verdier hadnagy híres az egész francia hadseregben élénk szelleméről s különösen bohó csínyjeiről, melyek utóvégre arra birták ezredesét, hogy áthelyezését sürgesse valamelyik másik ezredbe, bár különben tetszett neki is a derék fiatal tiszt. Az áthelyezés nem rég meg is történt. Az ezred tisztja kara, melyhez Verdier áttételezett, általános örömmel várta a hírekből jól ismert új bajtárs s bankettet rendezett tiszteletére, midőn megérkezett. A lakoma vége felé, midőn champagnei habzót a poharakban, B. tábornok felkiáltott: Csakugyan igaz Verdier, hogy ön minden fogadást megnyer? — Igen, tábornok ur! — Mennyiköbe! és hogyan csinálja ön azt? — Oh, nagyon egyszerűen! Csak akkor fogadok, ha egész határozottan tudok valamit; aztán egy kissé physiognomista is vagyok! — Ön physiognomista? Nos, mit olvas tehát pl. most az én arczomról? Azt olvasom, viszonzá gyorsan Verdier, hogy tábornok ur régi oldalsebe ismét kiujult. — Ostobaság! nekem nincs semmi sebez, kiáltott fel a tábornok. De. — Semmi „de”, mondom önnek, fiatal ember. — Talán csak nem akar tábornok ur róla beszélni. Egy párbaj... — Ördögbe! nem hisz ön nekem? Mibe fogadjunk? — A mennyibe tetszik tábornok ur. — Ötszáz frankba. — Jó, legyen ötszáz frank. — A jelenlevő urak legyenek tanuim. — Ezzel a tábornok levetkezett, az összes jelenvolt tiszték megvizsgálták s egyhangulag kijelentették, hogy a tábornok testén nyoma

nincsen semmi sebez. — Ön elvesztette fogadását, Verdier! kiáltá a tábornok öltözködés közben. — Itt az ötszáz frank. — Nevetve dugta zsebre a pénzt a tábornok s még az este levelet írt barátjának, Verdier volt ezredesének. „Kedves barátom! Verdier szerencsésének híre valóságos humbug. Az előbb fogadott velem ötszáz frankban, hogy az én oldalomon egy seb van és természetesen elvesztette fogadását.” A válasz csakhamar megjött s így hangzott: „Te valóban meghatóan naiv ember vagy. A te ötszáz frankos nyereséged nekem kétezer frankomba került, ily összegben fogadott ugyanis elutasításakor Verdier velem, hogy a legsős este, melyet veled tölt, te az ezred összes tisztja kara előtt le fogod vetni ingedet és ezt magad fogod nekem tudtul adni!” — Elképzelhető, minő hosszú arczot vágott a tábornok erre a levélre.

— **Családi jelenet.** X. asszony erősen duzzog férjére, hogy semmi kedvét sem tölti be, hogy csak másokkal szemben szeretetreméltó. Végre így fakad ki: „Fölembé helyezed még az állatot is. Mult héten mikor Lulu, a vén kutya meghalt, óriási összegeket adtál ki, hogy kitömesd. Meg vagyok győződve, hogy (itt zokogásba ful) értem nem tettél volna meg azt!”

Háztartás.

Pompás jó sárgadinnye-befőtt

receptjét írja le a „M. F.” egyik olvasónője. Kiválasztunk a dinnyék közül egyet-kettőt, melyek erős illattal és kemény héjjal bírnak. A dinnye érett és enni való részét (husát) kivádos a héjból, magának a héjnak külső (érvés) rétegét is levágjuk, úgy, hogy csak a dinnye-héj kemény, zöld, azaz éretlen része maradjon meg s ezt veszszük befőzésre. Vagy apró kockákat, vagy középszerű metéltet vágunk belőle, s az így felaprított dinnye-héjt tisztá. hideg vízbe tesszük, egynehányzor jól a víz alá mártjuk, s erre egy tiszta szitára teregetjük ki szárítás végett. A dinnye-héj így előkészítetvén, lemérjük s egy fontjára egy font czukrot, fél meszely jó finom borcetet, egy egész citromnak egészen finomra, apróra és vékonyra összeméltet hajat, néhány szem — mintegy 10—15 — szegfűszeget s ennek megfelelőleg néhány darabka fahajat veszünk, s ezzel a befőtt alkatrészei megvannak.

A czukrot az ecetbe helyezzük egy jó mély serpenyőbe és mindaddig főni hagyjuk, míg nagyban gyöngyözik és némileg sűrűsödöttnek látjuk, erre az elkészített gyümölcs-héjat az összes hozzávalóval együtt beletesszük és — a mi azonban nem föltétlenül szükséges, — egy citrom levét belenyomjuk, és így többszörös kavarás közben, (a mihez tiszta ezüst kanál használandó), egynegyed óráig az egészet főni hagyjuk.

Ha ez megtörtént, a gyümölcs-befőttet kivesszük a serpenyőből, levét azonban benne hagyjuk s ezt mindaddig tovább főzzük, — a gyümölcs nélkül — míg ismét kissé megsűrűsödött, ezt azért kell tenni, mivel a dinnye-héj mindig vizet ereszt magából és a lé ettől minduntalan higabb lesz. A megsűrűsödött lébe a gyümölcs visszahelyeztetvén, másodszor főzzük meg benne addig, míg a lé ismét higabbnak mutatkozik, mire ismét kivesszük a dinnyét és a levét tovább hagyjuk a tűzön.

Ezt a procedurát még egyszer ismételvén, a dinnye-héj átlátszó, üveges és kemény lesz, és ekkor elégséges, ha a kellőleg befőtt, azaz megsűrűsödött lét az üvegekbe helyezett dinnye fölé öntjük és benne kihűlni hagyjuk. Ha azonban a gyümölcs még nem mutatkoznék késznek, azaz nem mutat szép üvegszerű kinézetet, akkor a fentebbí fűzési procedurát még negyedszer ismételjük, csupán csak arra kell vigyáznunk, hogy a gyümölcs ne legyen túlkemény és a lé nagyon meg ne barnuljon. Ha ez azonban még is megtörténne, azért a befőtt még nem romlott el, mert egy kevés czukor és eczettel, — mely csak mérsékeltent fűtt — egészen jól megtrikthatjuk és helyrehozhatjuk a befőttet.

Ugyancsak a fentebbí leírt módon készíthetünk kitünő jó birsalma befőttet is, mely úgy, mint a dinnye-befőtt leginkább kompótok felkészítésére igen alkalmas és pikáns íz kölcsönöz a vegyes kompótnak. Mindkét befőttet nagyon soká kitünő állapotban eltarthatjuk, csak arra kell ügyelnünk, hogy az üvegek jó leköve legyenek és hűs helyen álljanak.

B. Emma.

A méhek versenytársa. A méheknek veszedelmes versenytársuk akadt. Egy amerikai természettudós, Madok nevű, Mexikóban egy hangyafajt fedezett fel, a melynek „mészelő” nevet adott és a mely képes a méz előállítására. A philadelphiai tudományos akadémia ezen ki állatok hí leírását teszi közzé; e szerint e hangyák al este egy kis szőlő-szem nagyságra megdagad, és igen kitünő mézet tartalmaz; a mit onnan ki kell sajtolni. 960 hangya ad egy font mézet.

48-ik közlemény

a kézdivásárhelyi szegénys munkaképtelen Stephanie-menházjára tett szíves adakozásokról. — 1882-ik évre tett gyűjtés. —

Tiszteletes Kovács István és Szacsva János gyűjtésének folytatása: Baló Lászlóné 1 véka árpa, Kovács Istvánné s. papné 1 véka árpa, Molnár Dénesné v. kap. 1 font gyertya, özv. ifj. Nagy Lázárné 2 véka pityóka, Szabó Géza tanító 20 kr, id. Szöcs János félvéka fuszulyka, Beczö Mihály 20 kr, Mágori Dániel 2 véka pityóka, félvéka törökbuza, Kovács Lajos 4 véka pityóka, Kajtár János 30 kr, Kovács Bóniám 20 kr, Málnási Kristóf 1 font gyertya, Imecs Ferencz 4 kupa fuszulyka, özv. Turóci Bálintné 1 véka törökbuza, Dögei István 2 kupa fuszulyka, ifj. Jancsó István keresk. 1 véka pityóka, Török Sándor 2 véka árpa, 1 véka törökbuza, Wertán testvérek 50 kr, Szöcs Sámuel 1 véka rozs, Dávid Antal 1 rud tarka szappan, Dávid Lukács 2 kiló rizskása, Pap György 1 véka pityóka, Szacsva János 1 véka pityóka, Szöcs Dániel eszmadia 2 kupa málliszt, félfont szalonna, 1 kupa fuszulyka, ifj. Szöcs János keresk. 1 véka árpa, Páldeák Pálné egy font szalonna, özv. Müller Józsefné 4 kupa fuszulyka, Hankó László 1 véka törökbuza, Szilágyi Sámuel 2 kupa fuszulyka, Kovács Károly borbély 1 kupa buzaliszt, özv. Tóth Mihályné 1 véka törökbuza, Jánosics Sándor 20 kr, Császár Lukács 50 kr, Kovács Mózes asztalos 4 kupa fuszulyka, 1 véka pityóka, Szigeti József 10 drb. tányér, Szigeti Dániel konyhai eszközök, Menyhárt Mózes 4 kupa fuszulyka, Megorai Mózes 2 kupa fuszulyka, özv. Süköcs Mózesné 10 drb. tányér, Lázár András 20 kr, Kovács Imre 1 véka pityóka, Jancsó Mózes 2 véka pityóka, ifj. Kovács István szöcs 1 véka törökbuza, ifj. Kovács Dániel lakatos 1 véka pityóka, Bodó Dávid 1 véka árpa, özv. Pap Andrásné 5 kiló só, 1 pakk gyufa, Szotyori Lajos 1 véka pityóka, Rácz Ferencz 1 véka pityóka, Bartos József 2 kupa fuszulyka, Varga József 25 font káposzta s még zöldség, Mágori Sámuel 2 kupa fuszulyka, Bodó József egy véka pityóka, Erdő István 4 kupa fuszulyka, Kovács Dániel id. lakatos 2 véka pityóka, Mágori Bálint 8 kupa fuszulyka, Benkő Pál egy véka pityóka, 8 kupa fuszulyka, Jancsó József (Sámuelé) 4 kupa fuszulyka, Jancsó Sámuel 4 kupa fuszulyka, Jancsó Sámuel mészáros félkupa zsir, Császár Gyula egy véka pityóka, Bodó János 1 véka pityóka, Kovács Tamás 1 véka pityóka, Kovács Sámuelné egy véka pityóka, Szöcs Dániel 1 véka árpa, Nagy Lázár ujti 1 véka pityóka, 4 kupa fuszulyka, Molnár Lajos 2 véka pityóka, Nagy Ferencz 1 rud szappan, Szöcs Mózes keresk. 1 font gyertya, 1 pakk gyufa, Keresztes István 5 kiló só, Jancsó Dénes vendéglős 2 véka pityóka, Fehér Lukács 50 kr, özv. Jancsó Balázné 2 véka pityóka, Balog Sándor 20 kr, Dobál Kristófné 1 kiló rizskása, 1 pakk gyufa, Kovács Áron keresk. 1 rud szappan, 1 kupa rizskása, 1 kupa gyöngykása, egy negyed font bors, ifj. Jancsó Mózes keresk. 2 liter köleskása, 1 liter gyöngykása, Csutak Lászlóné 40 kr, Vas Ferencz 40 kr, Szöcs Bálint mészáros 1 liter zsir, Nagy József kenyérsütő 1 kenyér, Szöcs József 2 font szalonna, 10 font só, 1 kupa gáz, Kupán József ifj. 2 liter köleskása, 1 rud szappan, Nagy Géza (Lázáré) 1 véka árpa, Feil Ede 60 kr, id. Zsigmond György 1 véka árpa, id. Kupán József 1 véka rozs, Szöcs Bálint keresk. 1 koszorú hagyma, 2 véka pityóka, 12 fej sós káposzta.

Fogadják e buzgó gyűjtők s szíves adakozók a szegénys munkaképtelen öregek nevében kifejezett leghálásabb köszönetünket.

Zágon, 1882. szept. 2-án.
Br. Szentkeresztly Stephanie, **Nagy Károly,**
elnök. jegyző.

Szerkesztői izenetek.

Bodri kutya. Jöni fog. Köszönjük a megemlékezést. Csak hadd ugasson „szörnyen”.

„Névnapi köszöntő” és „A emlékkönyv”. Ádám köszöni. Ő is megígérte, hogy nem fog megfeledkezni; de addig is erősen kért, hogy legalább az egyiket közöljük. Nem is tagadhatuk meg tőle e boldogságot s ilyen zöldségbetakarítás idején hát hadd álljon itt e speciális zöldség is:

„Mint zöld levél az erdőben
Összel s hideg télen; (!)
Mint csillag a magas égen
Iszonyu sötétben;
Mint betű a „Székelyföld”-ben
Kézrel írva szépen; (!)
Annnyi jót kívánok régen
Ádám! nevednek ünnepén.” (!)

Ádám azt mondja rá, hogy „jó feltalálása van”. Mi meg azt mondjuk, hogy okosabb dolgokon is törhetné a fejét a versírásnál, mert, az Ádám guszatús eltalálni, messze esik a poézistól. A régebbi beküldött közleményeket is átvetheti szerkesztőségünkben. Ezek is még sok kívánni valót hagynak fenn.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.	
Szeptember 22-én.	
Magyar aranyjárdék	119.—
Magyar vasúti kölcsön	134.75
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	90.75
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	109.50
M. keleti vasúti államköt. . évi 1876	94.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.75
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	98.—
Temes-bánati földteherment. kötvény	98.25
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.75
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.75
Magyar nyereséj-sorsjegy kölcsön	118.50

Szárazpatak községében a Br. Apor Gábor tulajdonát képező **25 hold leégett fiatal cserefa-erdő fája** eladó. Értekezhetni az ár felől Altorján, **Bartha Mór** jószágigazgatóval. 3—3

Van szerencsém értesíteni azon tisztelt földbirtokos urakat, kik egyenes földadó fejében legalább 20 frtot fizetnek és birtokukra jelzálogi biztosítás mellett törlesztésre **olesó pénzhez** ohajtának jutni, én azt kieszközölöm a **tökének 35—40 év alatt 3 1/2% törlesztése és 5 1/2% kamatfizetés mellett**; például: ha egy földbirtokos birtokára 10,000 frtot kapott, akkor minden 100 frtra törlesztés fejében 75 kr, kamat fejében pedig 5 frt 50 kr esvén, a 10,000 frt után fizet 35—40 éven át évenként 625 frtot, (melyből 75 frt törlesztés, 550 frt pedig kamat), s ez idő elteltével a 10,000 frt adósságot teljesen leróta; holott ha uszorrástól veszi fel a pénzt, kamat fejében évenként 2—3 ezer forintot fizet s tőketartozása még mindig fennmarad, de fennmarad azon esetben is, ha a 10,000 frtot a törvényesen megengedett 8%-os kamatra (a midőn évenként 800 frtot fizet kamat fejében) kapja.

Különösen ajánlom ennél fogva az ily törlesztés melletti kölcsönt azon földbirtokosoknak, kiknek már eddig oly adósságaik vannak, még pedig akár betáblázva a birtokra, akár be nem táblázva, melyekért **5 1/2 százalékos kamattal nagyobb kamatot fizetnek**. Megjegyzem még, hogy az általam eszközözendő kölcsön készpénzben, nem pedig záloglevelekben adatik, s így, ha például a kötelezvény 3000 frtról állítatik ki, a földbirtokos mind a 3000 frtot készpénzben, posta útján megkapja.

Végre tudatom, hogy a kölcsönt Bécsben eszközölöm, mert csak ott kaphatni teljes értéket, és hogy 1000 frtnál kisebb kölcsönt a bécsi pénztárat nem ad.

Magától értetetik, hogy a kölcsöntökét a 35—40 év eltelté előtt is bármikor vissza lehet fizetni; erre nézve bővebb felvilágosítással a kölcsönkérőknek személyesen fogok szolgálni, valamint az erre vonatkozó szükséges okmányok megszerzésére nézve is.

Magamat ajánlva, maradtam teljes tisztelettel
Novák Bogdán.

Lakásom Kézdi-Vásárhelyt van
Novák Sándor kereskedőnél.

Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109.50
Osztrák járadék papírban	76.90
Osztrák járadék aranyban	77.30
1860. államsorsjegyek	95.40
Osztrák-magyar bankrészvény	130.50
Magyar hitelbank-részvény	308.—
Osztrák hitelintézet-részvény	321.30
Cs. és kir. arany	5.66
20 frankos arany	9.46
Német birodalmi márká	58.20
London (2 havi váltókért)	119.20
Magyar papíráradék	87.15

Felelős szerkesztők:
T. Nagy Imre, Dr. Kábebe Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Azon t. cz. szeszgyár-tulajdonosoknak,

kiknek a szeszgyártmány szoros megértése hiányzik, s részökre a nyereszkesedést, azaz bevételeket a legújabb vegytani és műtani tapasztalatok után javítani és biztosítani akarják, egy szakférfi, **Hager János Szent-Ágothán** kezesség mellett ajánlja magát minden e szakmában előforduló kérdésekre teljes felvilágosítást adni s így a t. cz. tulajdonosoknak azon lehetőséget nyújtani, hogy gyári forgalmai fölött örködni, azokat vezethessék.

Jutalmul csak elért eredmények után egy három havi adótakarítvány igényelhetik. 2—3.

Haszonbéri hirdetmény.

A gyergyó-szentmiklósi leány-növelde tulajdonát képező „Fogarasy-féle” négykövű, jól felszerelt, kőből épült és kényelmes lakosztállyal ellátott király-lisztet készítő malom igen előnyös feltételek mellett három évre kiadandó.

Kik azt ki akarják venni, folyó hó 29-ig jelentkezzenek a lat szert. plebani hivatalnál.

Gy.-Szent-Miklós, 1882. szept. 18-án.

Ferenczi Károly,
plebános.

2—2

Egy jó családból való fiu, ki a számolásban és írásban jártas, kereskedő tanulónak azonnal felvétetik.

Bővebb felvilágosítást levélre ad

VÁKÁR és LÁZAR,

divat-, szövet- és rövidáru-kereskedése Gyergyó-Szent-Miklóson. 2—2

Pályázati hirdetmény

a csik-szent-mihály-ajnádi községi iskolánál ürességbe jött második tanítói állomásra. Ezen állomás eddig 200 frt fizetés, lakbér és tüzfafátalánnyal lévén ellátva, most annak 300 frt rendes fizetéssel, 30 frt szálláspénzzel és 6 frt tüzfafa-illetményvel leendő javadalma-zása felsőbb jóváhagyás alá van terjesztve.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy keresztlevéllel, tanképesítő okmányokkal, esetleg eddigi szolgálataikról szerzett bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványokat alattirtoz **folyó évi október hó 5-éig adják be.**

Cs.-Szereda, 1882. évi szept. hó 17-én.

Éltes Elek,
kir. tanfelügyelő.

1—2

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy közvetlenül gyárakból beszerzett

legujabb divatu finom szöveteket

TARTOK RAKTÁRON

és hogy azokból kívánatra szabó-üzletemben a leggyorsabban készítek az őszi és téli idényre mindennemű divatos **FÉRFI-RUHÁT** olcsón és pontosan.

Ajánlom magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe. Kézdi-Vásárhelyt, 1882. augusztus hó.

VASS FERENCZ,
szabómester.

2—*

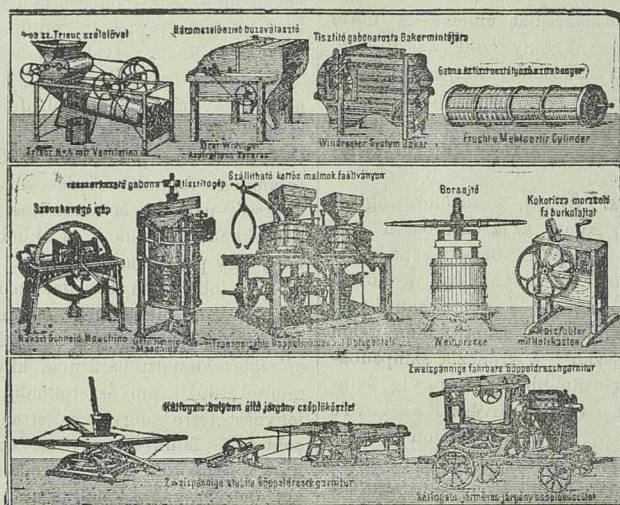
Gutjahr és Müller BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár.

(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

19—30

Trieurök gazdaság számára:

Járgány, cséplőgépek, Szelelő rosták, Kukorica-norzsolók, Szeccsávágók, Borsajtók.

Különlegességek malmok számára:

Dupla malmok, Malom trieurhengerek, Gabnaosztályzó hengerek, Koptató gépek,

Daraválasztó gépek, Tarárok, Detacherök.

Malomalkatrészek, u. m.: Transmissiók, Szíjkerekek,

Rosta-lemezek:

Cséplőgép-rosták, Lisztheuger-szíták, Koptató lemezek, Ráspolj-lemezek, stb. stb.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Wass és Riemer Székely-Udvarhelyt

ajánlják dusan berendezett

gazdasági gép-raktárukat,

melyben különösen nagy választékban találhatók a következő gépek **gyári áron.**

Kézi cséplőgépek a legújabb szeges rendszerrel, munkaképesség 5 emberrel naponta 40-től 45 kalangya gabona, ára: 90 frttól 110 frtig.

Lóerőre, járgánnyal, 240 frttól 300 frtig o. é.

Gabonatisztító szóró-rosta, „Backer“-féle, ára: 70 frttól 90 frtig.

Trieur (konkolyválasztó) Mayer- és Liliput-szelelővel és a nélkül, ára 40 frttól 120 frtig.

Kukorica-morzsolók szelelővel és a nélkül, ára: 30 frttól 50 frtig; továbbá **szeccsávágók, répvágók, váltó-ekék, kerülő-ekék, amerikai acélvillák,** nem különben gazdasági és tüzi fecskendők a legelőnyösebb feltételek mellett a fenti cégnek megrendelhetők.

5—6

Hirdetmény.

Alóltir kir. közjegyző ezennel közhirrre teszi, hogy a gr. Károlyi Sándorné ő nagysága tulajdonát képező csik-szentsimoni három kövű lisztelő malomnak 1882. évi szept. hó 29-én délelőtt 9 órakor a helyszínén, a csikcsatószegei ingatlanok Csátoszeg községében a község házában 1882. évi szeptember hó 29-én délután 3 órakor és a csik-

szenkirályi ingatlanok Csik-Szentkirály községében a község házában 1882. évi szeptember hó 30-án délelőtt 9 órakor 1883. évi április hó 24-étől kezdődőleg hat egymásután következő évekre nyílt árverésen haszonbérbe fognak adatni, mely alkalomra haszonbérbe venni szándékozők ezennel meghivatnak.

Cs.-Szeredában, 1882. szept. hó 14-én.

Baktsi Gáspár,

2—3. kir. közjegyző.